

אד.

פרוטוקול מס' 8/ב'

מישיבת ועדת הפנים
התקיימה ביום ג', י"א בשבט, תשי"ג - 27.1.53 בשעה 8.45

נכוחים : היו"ר נ. חת
ע. אסף
מ. ארם
מ. חזני
י. ישעיהו
ח. לנדאו
ש. פרלשטיין

מוזמנים: מר קיסרון - משרד המשפטים
משרד הפנים { מר דוטנברג
מר סילברסטון
מר שוחטמן
ד"ר וגאלך - ספרן ספריית הכנסת

סדר-היום: חוק לתיקון פקודת העתונות, תשי"ג - 1952;

חוק הרשויות המקומיות (פסור חיילים בפגעי מלחמה ושוטרים מארנונה), תשי"ג - 1953.

אני פותח את הישיבה.

היו"ר נ. חת:

שוחחתי עם מר פלמון, היועץ לעניני ערבים, על ההצעה שמסר במסיבת עיתונאים. הוא הסביר שהדבר נעשה לא לפי האינצידנטיבה שלו, אלא של לשכת העתונות, אשר ביקשה ממנו זמן רב לתת הסברים לעיתונאים ביחס לטיפול בעניני ערבים. מתברר ששר האוצר נתן הוראה שלהבא, לאחר מקרה זה, פקידים לא יתנו הצהרות בעלות אופי פוליטי, אלא על דעת השרים. אני סבור כי אנו יכולים להסתפק בזה.

חקר לתיקון פקודת העתונות, תשי"ב - 1952.

היו"ר ג. חת: חבר-הכנסת ורהפטיג עולה, מעל בטת הכנסת את הבעיה כי החוק מחייב את המו"לים של הספרים וגם את מערכות העתונים לשלוח יותר מדי אכסמפלרים חינם. הוא הציע לוותר על משלוח עתונים למשרד החינוך ועל משלוח ספרים למשרד החינוך ולספריית הכנסת. שר הפנים אמר, כי אין הכנסת צריכה להחליט על משלוח ספרים לספרייה שלה, וגם אין לה צורך בכלל הספרים היוצאים לאור. לא הייתי סוסמך לשנות את דעת הרוב, והצעתי להחזיר את החוק לוועדה.

הסברתי לשר הפנים כי אין זו שאלה שהכנסת מחליטה בשביל עצמה, אלא זוהי בעיה תקציבית, הספרייה עולה למדינה כסף. יחד עם זה אין כל אפשרות למיין את הספרים לסוגים. אמרתי כי נראה לי שאפשר לוותר על משרד הפנים או משרד החינוך והתרבות.

היתה לי שיחה בנדון עם הגב' פרסיץ, בתור מוציאה לאור, והיא ביקשה להעביר את דעתה לוועדת הפנים. אין זה מטיל עול, לזכרונה, על המו"ל לשלוח מספר אכסמפלרים למוסדות שונים, כי כאשר הוא מזמין את הספרים בבית-דפוס נוספים 3% שהולכים לאיבוד, והוא מקבל 3% ספרים נוספים בשביל חלוקה. אין זו שאלה של הוצאות הדפסה, למו"ל עולה רק הנייר, וזו הוצאה קטנה. לדעתה אין זו בעיה שצריכה להטריח את מוחם של המחוקקים. היא העלתה הצעה לתת ספרים בלתי-מכורכים, כיוון שההוצאה העיקרית היא הכריכה.

ג"ר ונאלב: גרצוני להקדים ולומר כי איני מדבר דוקא על ספריית הכנסת, אלא בתור ספרן; ואני מצטער שוועדת הפנים לא שמעה מיד בהתחלה את דעת הספרנים. אנו דנים אמנם בפקודת העתונות, אבל זוהי בעיה ספרנית, והיא שייכת אולי לוועדת החינוך והתרבות.

לעצם הענין. המדובר הוא בפקודת העתונות, שהיא פקדה מזמן המנדט, ואשר לדעת מומחים אינה טובה ומתאימה. התיקון המוצע עכשיו, אינו תיקון כל הלך המחשבה של הפקודה, אלא מטרתו לשמור על דבר אחד, שלא נשמר בתקופת המנדט, שיהיו במדינה אי-אלה מקומות בהם יהיה הספר שמור.

התיקון שמציע חבר-הכנסת ורהפטיג הוא בניגוד לדרישה עקרונית זו. אמנם הוא מבקש כי ישמרו גם להבא ספרים במשרד הפנים, אבל לא זהו המקום לשמירת ספרים, אלא מקום לביקורת, לטיפול חיצוני בספרים, והוא הדין במושלי המחוזות.

- נשארו איפוא 4 מוסדות אשר יקבלו טפסים - חובה למטרות שמירה: (1) הספרייה הלאומית, שאליה יש לשלוח 2 טפסים, אחד לשימוש מידי והשני לשימוש לעתיד; (2) הגנזך של המדינה, שהוא בעצם ספרייה של משרד ראש הממשלה; וראו צורך להכניס את (3) משרד החינוך והתרבות; ו- (4) ספריית הכנסת.

ועומדת לפני חברי-הכנסת הבעיה - וזה נשכח בכלל בזויכוח - בעיית מעמדה של ספריית הכנסת. איזה סוג של ספרייה תהיה להבא ספריית הכנסת? כיוון שאם מוחקים את ספריית הכנסת מרשימת הספריות המקבלות טפסי-חובה, היא לא תיכלל להבא בסוג הספריות ממדרגה ראשונה במדינה. חקרתי את הבעיה וערכתי סטטיסטיקה של הספריות הפרלמנטריות בעולם, ומתברר כי בהרבה ארצות הספרייה הפרלמנטרית היא הספרייה הלאומית; ביתר הארצות, הספרייה הפרלמנטרית היא ביחס של לא פחות מסני-שלישים לספרייה הלאומית.

ד"ר וואלך:

הרעיון שלי היה כי לחברי הכנסת, שרוב רובם אינו ירושלמי, תהיה אפשרות להיכנס לספריית הכנסת ולעמוד על כל הספרים שמופיעים במדינה. את הספרים שאינם נחוצים לספרייה, היה בדעתי להעביר לספרייה מטרימט ודעתי נפלה על הספרייה העירונית של תל-אביב.

נתעוררה גם בעיה אדמיניסטרטיבית. ספריית הכנסת אינה יכולה להיות תלויה בשמיעה על מה שיצא לאור במדינה; המו"לים אינם חייבים להודיע לה על הספרים שמופיעים. היתה הצעה לכן לחייב את המו"לים בהודעות על כל ספר שיצא לאור.

ד. פרלמנט:
איני מוכן לקבל את דעתו של שר הפנים, ולהוציא את ספריית הכנסת מרשימת אלה שמקבלים את כל הספרים היוצאים לאור. אני חושב אמנם כי אין זה מתפקידם של המו"לים בארץ להקים ספריות כאן, אין להטיל זאת גם עליהם לאור מצבם הקשה, להעביר 6 אכסמפלרים חינם למוסדות שונים. באופן עקרוני הייתי מציע אכסמפלר חובה אחד; וכל יתר המוסדות הרוצים להקים ספריות יואילו לקנות את הספרים. אם אין מקבלים הצעה זו; איני רוצה שום סיבה לפסוח דוקא על ספריית הכנסת. יחד עם זה הייתי מציע כי הסדר זה לא יחול לגבי ספרים יקרי ערך, כמו ספרי אמנות, המודפסים במספר אכסמפלרים מצומצם, וששר הפנים יהיה רשאי, לפי בקשת המו"ל, לפטור אותו מהחובה לספק 6 אכסמפלרים.

ע. אמר:
אני מציע ביחס לספריית הכנסת ולמשרד החינוך והתרבות לקבל את הצעתו של ד"ר וואלך, לחייב את המו"לים בהודעה על עצם הופעת הספר. תוך תקופה מסוימת תהיה הספרייה רשאית לדרוש את הספר, והוא יהיה חייב להמציאו לה.

מ. חנוני:
אני בעד אמצום מרחיק-לכת ביותר. אי-אפשר לחייב את המו"לים להקים ספריות ציבוריות; הייתי עוד מבין זאת לגבי ספרייה שיש מי שמחפל בהקמתה, אבל במשרדי הממשלה או אצל מושלי המחוזות אין כל סידורים טכניים לריכוז הספרים. צריך שתהיה חובה לשלוח אכסמפלר אחד לספרייה הלאומית - כי צריך להיות מקום בו ירוכזו כל הספרים היוצאים לאור במדינה. לספריית הכנסת תישלח רשימה, והיא תוכל לדרוש כל ספר שיש לה ענין בו. יחד עם זה צריך יהיה המו"ל להמציא רשימת ספרים שהופיעו ועומדים להופיע למשרדי הפנים והחינוך והתרבות.

ס. אמר:
אני אומר כי ספריית הכנסת חייבת לקבל כל ספר שיוצא לאור - ואיני רוצה למסור לספרן את שיקול הדעת לפסוק איזה ספר כן או איזה לא. אפשר לעשות סידור כי ספריית הכנסת תשמט לא רק את חברי-הכנסת בלבד.

ח. לונדאו:
אני מציע כי מכל הרשימה הארוכה הזאת יימסרו 2 טפסים לספרייה הלאומית ואחד לספריית הכנסת - ולהסתפק בכך. אני מציע כי משרדי הממשלה יקבלו את רשימת הספרים היוצאים לאור.

הצעה נוספת : לפטור את המו"לים מתשלום דמי דאר עבור ספרים שהם שולחים חינם.

ועדת הפנים
27.1.53

2 הערות בקשר להצעות נשמעו כאן:

מב. פג. פג. פג.

(1) הפקודה כוללת טעיף 26 האומר: יש לנהל במשרד החינוך קטלוג של כל הספרים היוצאים לאור. אם יש כוונה להוציא את משרד החינוך מרשימת מקבלי הספרים, צטרף להכניס תיקונים בפקודה.

(2) אין צורך להכניס את הסייג שהציע חבר-הכנסת פרלשטיין בקשר לספרים יקרי ערך. בחוק ניתנת סמכות לטר הפנים להוציא סוג של ספרים מכלל תקפו של חוק זה.

אנו עוברים להצבעה, ונצביע על כל מוסד ומוסד לחוד.

הינו"ר ג. חת:

ה צ ה פ

עורבים

נ ת ק ב ל	-	העתקה אחת לגנוז
נ ת ק ב ל	-	לספריית הכנסת
נ ת ק ב ל	-	למשרד הפנים
		(הסתייגות לחבר-הכנסת ורהפטיג)
נ ת ק ב ל	-	העתקה אחת למשרד החינוך והתרבות
נ ת ק ב ל	-	למושל המחוז
		(הסתייגות לחבר-הכנסת לנדאו, פרלשטיין וחזני)
נ ת ק ב ל	-	2 העתקות לספרייה הלאומית

הוחלט כי עורבים יישלחו העתקה אחת לגנוז, לספריית הכנסת, למשרד הפנים, למשרד החינוך והתרבות, למושל המחוז ו-2 העתקות לספרייה הלאומית.

הסתייגות: (1) לחבר-הכנסת ורהפטיג בקשר להעתקה למשרד הפנים; (2) לחבר-הכנסת לנדאו, פרלשטיין וחזני ביחס להעתקה למשרד מושל המחוז.

ספרים

נ ת ק ב ל	-	העתקה אחת לגנוז
		(הסתייגות לחבר-הכנסת לנדאו ופרלשטיין)
נ ת ק ב ל	-	העתקה אחת לספריית הכנסת
לא נ ת ק ב ל	-	העתקה אחת למשרד הפנים
נ ת ק ב ל	-	למשרד החינוך והתרבות
		(הסתייגות לחבר-הכנסת לנדאו, חזני ופרלשטיין)
נ ת ק ב ל	-	2 העתקות לספרייה הלאומית

הוחלט כי ספרים יישלחו העתקה אחת לגנוז, לספריית הכנסת, למשרד החינוך והתרבות ו-2 העתקות לספרייה הלאומית.

הסתייגות: (1) לחבר-הכנסת לנדאו ופרלשטיין בקשר למסלוח העתקה לגנוז; (2) לחבר-הכנסת לנדאו, פרלשטיין וחזני בקשר למסלוח העתקה מכל ספר למשרד החינוך והתרבות.

(הערב: אם הסתייגות זו תקבל יש לבטל טעיף 26 לפקודה)

(3) זכות הסתייגות שמורה לטר הפנים בקשר למחיקת משרד הפנים מרשימת מקבלי הספרים.

חוק הרשויות המקומיות (פסודי הייליט ופגעי מלחמה ופסודים מארנונה)

הינו"ר ג. חת:
בדברי ההסבר לחוק זה נאמר כי יש פסוד מלא ופסוד חלקי; הפסוד החלקי הוא ביחס לאנשי צבא הקבע.

לא הסתתפתי בדיונים הקודמים על חוק זה, אבל ברצוני להעיר כי אנו מסבכים את החקיקה שלנו. בחוק היסודי של העיריות נאמר כי העיריה יכולה לשחרר מארנונה בגלל חוסר אמצעים; עכשיו הוכנס תיקון, כי שר הפנים יכול לשחרר גם מסיבות אחרות. למה בחוק לנו חוקים על גבי חוקים, לשדעתי רק גורעים. יש אנשים שיכולים לשלם; יש נכה בעל אמצעים, ואנשי צבא הקבע מקבלים מסכורת כמו כל העובדים - מדוע יש לשחררם באופן אוטומטי, מדוע לא לסמוך על העיריה כי היא תחליט על כך.

ע. א. ס:
עד כמה שידוע לי בדון כבר חוק זה בוועדה, מדוע הוא הגיע אלינו שנית?

מר קיסרון:
לפני יותר מסנה הוגשה על-ידי הממשלה הצעת חוק שהיתה יותר קצרה מהצעה זו; לא היה בה פסוד מלא אלא חלקי של 2/3, והיא כללה רק 3 - 2 סוגים. בעת הדיון בוועדה הובאו הצעות לסוגים נוספים, וועדת הפנים החליטה כי היא אינה מוסמכת לדון על הצעות חדשות ללא דיון במליאה. הצעת החוק הוחזרה לממשלה. בהתייעצות עם כל הגורמים הנוגעים לחוק זה - משרדי הבטחון, הסעד והמטרה, ובהסכמתו של שר הפנים, עוגדה הצעה חדשה, שו שמונת לפניהם.

ע. א. ס:
במבט ראשון יכול כל אחד לקבל את הצעתו של היושב-ראש, כי אין צורך בכל החוק הזה. אני זוכר כי הנוגעים בדבר הביאו חומר מסכנע על הצורך לפטר מארנונה את הסוגים הנזכרים בחוק. אני מציע להזמין את באי-כח משרדי הבטחון, המטרה והסעד, כדי לשמוע את חוות-דעתם.

הרחלטה:
להזמין לישיבה/הבאה את שרי הבטחון, הפנים, הסעד והמטרה כדי לשמוע חוות-דעתם על חוק זה.

הינו"ר ג. חת:
בשבוע הבא נדון בחוק הרשויות המקומיות, ובעוד שבועיים נסכם את הדיון בחוק העיריות.

הישיבה בעולה.